

Білоус Лілія Борисівна
аспірант другого року навчання
факультету ННІ Каразінська школа бізнесу,
ХНУ ім. В.Н. Каразіна

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ДИРЕКТИВ В УКРАЇНІ ЯК ВПЛИВ НА РОЗВИТОК ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Підписання Угоди про асоціацію між Україною, Європейським Союзом та його державами-членами відкрило нові можливості та створило нові стандарти у різних сферах суспільного життя. Але, того ж часу виникла потреба у нових інструментах для імплементації цих стандартів на усіх рівнях та сферах діяльності, починаючи з актуалізації нормативно-правової бази й закінчуючи модернізацією виробництв.

Останні роки на усіх рівнях активно пропагується необхідність підвищення рівня екологічності та енергоефективності підприємств, домогосподарств, сфери послуг, тощо. Для цього замінюється обладнання, оптимізується виробництво, споживання ресурсів переглядається на більш енергоефективне. Стратегія розвитку кожної області України передбачає ряд заходів зі збереження енергії та екології, а Стратегія екологічного розвитку України до 2030 року знаходиться наразі на розгляді (рис.1) [1].

Питання співробітництва у сфері охорони навколишнього природного середовища в Угоді закріплено у Главі 6 «Навколишнє природне середовище» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво». Для України впровадження законодавства Європейського Союзу в галузі довкілля відбувається в межах восьми секторів, регулюються 29 джерелами права (Директивами та Регламентами) ЄС у цій сфері. Директиви і Регламенти встановлюють загальні правила та стандарти, які повинні бути транспоновані до внутрішньодержавного права. Ці правила і стандарти не є предметом обговорення і мають бути досягнуті повністю, інакше передбачені штрафні санкції [2].

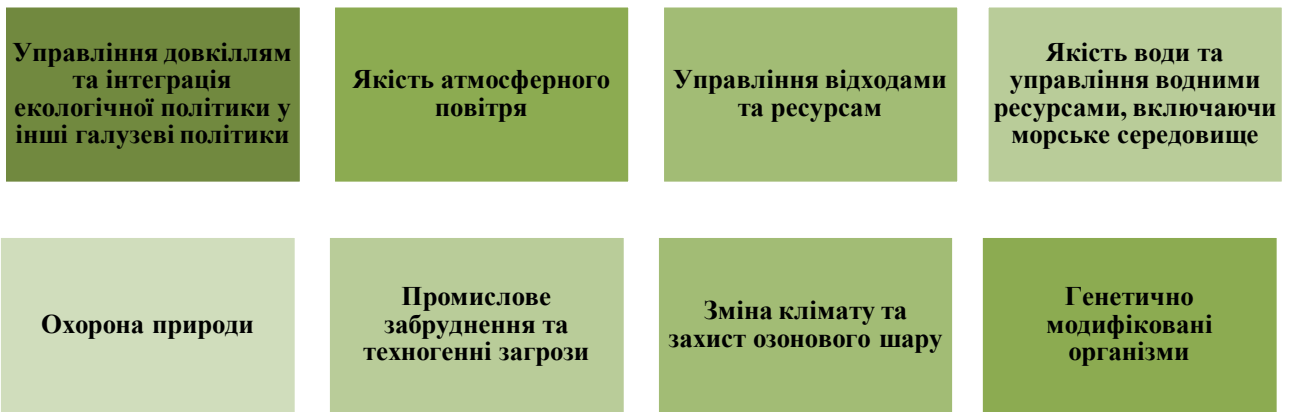


Рисунок 1. Сектори, у межах яких відбувається впровадження законодавства Європейського Союзу[2].

Відповідний сектор екологічного права Європейського Союзу називається горизонтальним. Горизонтальне екологічне право ЄС представлено 5 директивами, з них до списку Угоди про асоціацію увійшли чотири:

- 2003/4/ЄС про доступ до інформації;
- 2001/42/ЄС про стратегічну екологічну оцінку (СЕО);
- 2003/35/ЄС про участь громадськості;
- 2011/92/ЄС про оцінку впливу на навколишнє середовище (ОВНС) [3].

Усі директиви спрямовані на підвищення рівня екологічної безпеки, вільного доступу до суспільної інформації, залучення громадськості та оцінку впливу окремих державних і приватних проектів на навколишнє середовище.

Найбільш обтяжливими з економічної точки зору для промисловості підприємств, сфери виробництва та транспорту є директиви про стратегічну екологічну оцінку (СЕО); про оцінку впливу на навколишнє середовище (ОВНС), які стосуються оцінки екологічних наслідків державних і приватних проектів та ймовірно матимуть значний вплив на навколишнє середовище і встановлюють правила проведення процедури оцінки впливу на навколишнє середовище.

Оцінка впливу на навколишнє середовище здійснюється для всіх зазначених проектів, які розглядаються як такі, що мають значний вплив на навколишнє середовище і потребують ОВНС (наприклад, атомні

електростанції, залізничні лінії далекого сполучення, автомагістралі і швидкісні дороги, аеропорти тощо.)

Директива про стратегічну екологічну оцінку застосовується до широкого кола державних планів і програм (наприклад, у галузі землекористування, транспорту, енергетики, відходів, сільського господарства тощо). Це плани і програми, готуються або приймаються органами влади на національному, регіональному або місцевому рівні відповідно до вимог законодавчих, нормативних чи адміністративних актів.

Виконання усіх зобов'язань, що встановлюються новими директивами, також дотримання європейських стандартів якості та підтримка конкурентоспроможності промислових виробництв, а також домогосподарств країни вимагає значних капіталовкладень, які на даний час не знаходяться у розпорядженні галузей.

Тому, доцільно задля залучення коштів звертатися до таких інституцій як міжнародні фінансові інститути, приватні інвестори, проекти державно-приватного партнерства, зелені кредити у вітчизняних та іноземних банках, грантові кошти.

Література:

1. Проект Закону про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року. Дата оновлення: 11.09.2017. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63948 (дата звернення: 19.05.2018).

2. Управління довкіллям та інтеграція екологічної політики до інших галузевих політик: короткий опис Директив ЄС та графіку їх впровадження. URL: http://www.if.gov.ua/files/uploads/Upravlinnya_brochure_final.pdf (дата звернення: 19.05.2018).

3. Політика та право ЄС з питань, що стосуються довкілля. Посібник. Видання проекту ЄС «Додаткова підтримка Міністерства екології та природних ресурсів у впровадженні Секторальної бюджетної підтримки». URL:

http://www.sbs-envir.org/images/documents/FINAL_EC-LEG-Textbook-UA.pdf

(дата звернення: 19.05.2018).